

Για τους κανόνες σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον ιστότοπο EUROPA, βλ.: http://ec.europa.eu/geninfo/legal_notices_en.htm#personaldata

Ειδική δήλωση περί απορρήτου: Οι απαντήσεις που αποστέλλονται καθώς και τα στοιχεία ταυτότητας του συμμετέχοντος στη διαβούλευση θα δημοσιευτούν στο Διαδίκτυο, εκτός αν ο συμμετέχων διαφωνεί με τη δημοσίευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν, με την αιτιολογία ότι αυτό θα έθιγε τα έννομα συμφέροντά του. Στην περίπτωση αυτή οι απαντήσεις μπορούν να δημοσιευτούν ανώνυμα. Διαφορετικά, οι απαντήσεις δεν δημοσιεύονται και το περιεχόμενό τους δεν λαμβάνεται καταρχήν υπόψη.

1. Αναφέρατε τα στοιχεία επικοινωνίας σας.

Όνομα	CHRISTIANOS & PARTNERS LAW FIRM
Οργάνωση που εκπροσωπείτε	CHRISTIANOS & PARTNERS LAW FIRM
Τόπος (χώρα)	Ελλάδα
Ηλεκτρονική διεύθυνση:	christianos@christianos.eu

2. Εκπροσωπείτε φορέα παροχής ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι

Εάν ναι, τι είδους ΥΓΟΣ παρέχετε και σε ποιον τομέα;

3. Εκπροσωπείτε τοπική αρχή;

Ναι Όχι

Εάν ναι, έχετε αναθέσει ΥΓΟΣ και τι είδους;

4. Εργάζεστε για οργάνωση που εκπροσωπεί χρήστες ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι

5. Ανήκετε στην ακαδημαϊκή κοινότητα;

Ναι Όχι

6. Εκπροσωπείτε κάποιον άλλου είδους ενδιαφερόμενο;

Ναι Όχι

Εάν ναι, προσδιορίστε:

Για λόγους διαφάνειας, οι οργανισμοί (συμπεριλαμβανομένων, π.χ., των ΜΚΟ, των εμπορικών ενώσεων και των επιχειρήσεων) καλούνται να δημοσιοποιήσουν τα στοιχεία τους με καταχώριση στο Μητρώο Εκπροσώπων Συμφερόντων και αποδοχή του [κώδικα δεοντολογίας](#) του.

Εάν είστε **καταχωρισμένος οργανισμός**, αναφέρατε το όνομα, τη διεύθυνση καθώς και τον αριθμό μητρώου του οργανισμού σας στην πρώτη σελίδα της απάντησής σας:

Κατ'αυτόν τον τρόπο, η απάντησή σας θα θεωρηθεί ότι εκφράζει τις απόψεις του οργανισμού σας.

Εάν ο οργανισμός σας δεν είναι καταχωρισμένος, [εγγραφείτε τώρα](#). Στη συνέχεια επιστρέψτε στη σελίδα αυτή για να υποβάλετε την απάντησή σας ως καταχωρισμένος οργανισμός.

Απαντήσεις από μη καταχωρισμένους οργανισμούς θα δημοσιευτούν χωριστά.

ΤΜΗΜΑ Α: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΥΓΟΣ

1. Σας είναι σαφές ποιες δραστηριότητες μπορούν να θεωρηθούν ως ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι Εν μέρει

Εάν όχι, εξηγήστε για ποιο λόγο, αναφέροντας, ενδεχομένως, συγκεκριμένα παραδείγματα:

Η έννοια της ΥΓΟΣ είναι ακούνητος σαφής μόνον όπου υπάρχει εναρμονιστική νομοθεσία, όπως π.χ. στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών. Σε όλες τις υπόλοιπες – αρρυθμιστες κοινοτικά περιπτώσεις – η έννοια της ΥΓΟΣ παραμένει αόριστη νομική έννοια, η οποία εξειδικεύεται και συγκεκριμενοποιείται από κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά εντός των ορίων της διακριτικής ευχέρειας που απολαύει. Συνεπώς, η ασάφεια ως προς τον ορισμό της ΥΓΟΣ είναι εγγενής στις μη ρυθμιζόμενες από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιπτώσεις. Υπό άλλους όρους, η ανάπτυξη ενιαίου ευρωπαϊκού ορισμού ή πολλών μάλλον η υιοθέτηση ενός κλειστού καταλόγου υπηρεσιών που χαρακτηρίζονται ως ΥΓΟΣ θα παρέβλεπε τις νομικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους. Για παράδειγμα, η διάθεση βιβλίων σε χαμηλές τιμές μπορεί να συνιστά υπηρεσία κοινής ωφέλειας για τη Γαλλία, την οποία οφείλει να στηρίξει το κράτος, όχι όμως και για το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου εκεί η ανάπτυξη της αγοράς και η ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού στον εκδοτικό τομέα είναι τέτοια που καθιστά την κρατική παρέμβαση περιττή. Το αναπόφευκτο, πλην όμως επιθυμητό,

περιθώριο ασάφειας του ορισμού της ΥΓΟΣ, περιορίζεται μέσα από το νομολογιακό κεκτημένο του Δικαστηρίου. Η αρμοδιότητα ορισμού ΥΓΟΣ, παρότι εθνική, είναι ελεγχόμενη από τα όργανα της Ένωσης. Συνεπώς, η πληθώρα των παραδειγμάτων και η σταθερή πολιτική των οργάνων ελέγχου της Ένωσης – Επιτροπής και Δικαστηρίου – είναι ικανά να δώσουν την απαραίτητη βάση αναφοράς για το τι συνιστά και τι όχι υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος.

2. Γνωρίζετε υπηρεσίες που έχουν χαρακτηριστεί ως ΥΓΟΣ από τις δημόσιες αρχές;

Ναι Όχι

Εάν ναι, μπορείτε να τις περιγράψετε και να αναφέρετε τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας που συνδέονται με αυτές τις ΥΓΟΣ;

Τηλεοπτικά ιδρύματα επιφορτισμένα με την αποστολή δημοσίου συμφέροντος (προβολή κοινοβουλευτικού έργου, πολιτιστικές εκπομπές, ντοκιμαντέρ), επιχείρηση επιφορτισμένη με τη διανομή του ηλεκτρικού ρεύματος, η διάθεση δημοσίου τηλεφωνικού δικτύου, η διαχείριση αποβλήτων που σκοπό έχει την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού προβλήματος, σιδηροδρομικές μεταφορές είναι μόνο μερικά από τα πιο συνηθισμένα παραδείγματα ΥΓΟΣ. Στην Ελλάδα πιο συγκεκριμένα, ΥΓΟΣ αποτελεί για παράδειγμα η αεροπορική σύνδεση της χέρσου Ελλάδος με ακριτικές περιοχές με τακτά χρονικά δρομολόγια και σε τιμές εισιτηρίων προσιτές στο ευρύ κοινωνικό σύνολο. Έτσι προβλέπεται, λόγω χάριν, κατόπιν σχετικής συμβάσεως του Ελληνικού Δημοσίου, η διενέργεια του δρομολογίου Θεσσαλονίκη-Κέρκυρα τρεις φορές εβδομαδιαίως με τιμή εισιτηρίου τα 60 Ευρώ.

ΤΜΗΜΑ Β: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι κανόνες της Συνθήκης, όπως έχουν ερμηνευτεί από τη νομολογία της ΕΕ, ορίζουν την έννοια της κρατικής ενίσχυσης καθώς και τους όρους υπό τους οποίους οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται στις ΥΓΟΣ.

3. Συναντήσατε δυσκολίες κατά την εφαρμογή των όρων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της [Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) (ΣΛΕΕ);

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι ή εν μέρει, όσον αφορά ποιους όρους συγκεκριμένα;

- Οικονομική δραστηριότητα: Ναι Όχι
- Επίδραση στο εμπόριο: Ναι Όχι
- Οικονομικό πλεονέκτημα: Ναι Όχι

- Επιλεκτικότητα: Ναι Όχι
- Μεταφορά κρατικών πόρων: Ναι Όχι

4. Μπορείτε να αναφέρετε συγκεκριμένα παραδείγματα;

Αναφορικά με την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας, καίτοι η νομολογία του Δικαστηρίου έχει παράσχει αρκετά σαφείς κατευθύνσεις, ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται άρρηκτα με τη λειτουργία και αποστολή του κράτους δημιουργούν πρόβλημα ως προς την ένταξή τους στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, αν και οι ιατρικές υπηρεσίες χαρακτηρίζονται καταρχήν ως οικονομικές δραστηριότητες, στην υπόθεση FENIN (T-319/99, C-205/03) το Δικαστήριο υποδήλωσε πως υπηρεσίες παρεχόμενες εντός εθνικού συστήματος υγείας δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου κρίνεται σκόπιμο σε ιδιαίτερα ευαίσθητους τομείς (νοσοκομεία, αστυνόμευση από ιδιωτική επιχείρηση κατά παραχώρηση της αρχής – σε όσες έννομες τάξεις είναι συνταγματικά ανεκτή τέτοια παραχώρηση) η Επιτροπή να διευκρινίσει τη στάση της στο θέμα.

Σχετικά με την επιλεκτικότητα του μέτρου, δεδομένου ότι η νομολογία δεν είναι απολύτως κατασταλλαγμένη (βλ. π.χ. C-189/91 σε αντιπαραβολή με την C-75/97) στο τι συνιστά γενικό πρόγραμμα οικονομικής πολιτικής και τι επιλεκτικό μέτρο, θα μπορούσαν να παρασχεθούν ευκρινή κριτήρια κατάταξης για τη μία ή την άλλη κατηγορία. Για παράδειγμα, μια φοροαπαλλαγή υπό ποιες προϋποθέσεις θα εμπίπτει στην κατηγορία του γενικού και πότε θα θεωρείται επιλεκτικό μέτρο παρέχον πλεονέκτημα στην υπό κρίση κατηγορία επιχειρήσεων; Τα κριτήρια είναι μήπως αριθμητικά ή έχουν να κάνουν με την διατύπωση του κανονιστικού κειμένου (αφηρημένο ή συγκεκριμένο) που προβλέπει το υπό κρίση πλεονέκτημα;

Τέλος, τα ερμηνευτικά προβλήματα που συνδέονται με την έννοια του πλεονεκτήματος αφορούν το μοντέλο του ιδιώτη επενδυτή. Η χάραξη των χαρακτηριστικών του, η αποτίμηση της βαρύτητας ενός εκάστου και η σχέση του κριτηρίου με το κριτήριο της επίδρασης στο εμπόριο είναι μείζονος σημασίας. Ειδικά σε περιπτώσεις όπου η αγορά αδυνατεί να παράσχει συγκρίσιμου μεγέθους συγκριτικό υπόδειγμα, η απάντηση στα ερωτήματα αυτά είναι εκ των ων ουκ άνευ για την στοιχειοθέτηση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης.

ΜΕΡΟΣ Γ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ALTMARK

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στην απόφασή του στην υπόθεση Altmark Trans GmbH, έκρινε ότι η αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται σωρευτικά τέσσερα κριτήρια:

- Πρώτον, οι υποχρεώσεις που έχει να εκπληρώσει η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να έχουν προσδιοριστεί με σαφήνεια.

- Δεύτερον, οι παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιορισθεί εκ των προτέρων κατά τρόπο αντικειμενικό και διαφανή.
- Τρίτον, η αντιστάθμιση δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός ευλόγου κέρδους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.
- Τέταρτον, όταν η επιλογή της επιχείρησης, στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, για την επιλογή του υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες με το μικρότερο για το κοινωνικό σύνολο κόστος, το επίπεδο της απαραίτητης αντιστάθμισης πρέπει να καθορίζεται βάσει ανάλυσης των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και τον κατάλληλο εξοπλισμό.

5. Συναντήσατε δυσκολίες κατά την εφαρμογή των προϋποθέσεων Altmark, και ειδικά της τέταρτης;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Αν ναι, εξηγήστε τις δυσκολίες αυτές. Εάν είναι δυνατό, αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα:

Σκοπός της τέταρτης προϋπόθεσης είναι η επιλογή ως αναδόχου δημόσιας υπηρεσίας του αποτελεσματικότερου και ικανότερου παρόχου, επιλογή που θα περιορίσει σημαντικά την ανάγκη κρατικής χρηματοοικονομικής στήριξης του. Εντούτοις, το τέταρτο κριτήριο δημιουργεί ορισμένα ερμηνευτικά προβλήματα. Ποια θεωρείται μέση επιχείρηση; Ποιο είναι το πρότυπο χρηστής διαχείρισης; Πως ορίζεται το εύλογο κέρδος; Σε περίπτωση που η αντιστάθμιση καθορίζεται βάσει της ανάλυσης των δαπανών της μέσης επιχείρησης, εξακολουθεί η ανάδοχος εταιρία να δικαιούται ευλόγου κέρδους; Περαιτέρω, όταν η ανάπτυξη της σχετικής αγοράς είναι ατελής, με βάση ποια στοιχεία θα πραγματοποιηθεί η σύγκριση της διαχείρισης των οικονομικών της αναδόχου ΥΓΟΣ επιχείρησης; Τα έξοδα που βαρύνουν την επιφορτισμένη με την εκπλήρωση της δημόσιας υπηρεσίας εταιρία είναι αντικειμενικό και επαληθεύσιμο στοιχείο – όπως θέλει η C-83/91, 93/01, 94/01, Chronopost της 3.7.2003 – ή μήπως ένα τέτοιο κριτήριο κείται πέραν της λογικής του τετάρτου κριτηρίου της Altmark, οπότε πρέπει να δεχθούμε σιωπηρή μεταστροφή της νομολογίας αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα;

6. Γνωρίζετε περιπτώσεις εφαρμογής της απόφασης Altmark από τα εθνικά δικαστήρια ή τις εθνικές δημόσιες αρχές;

Ναι Όχι

Εάν ναι, μπορείτε να προσδιορίσετε;

Παρότι μπορεί να γίνεται αναφορά στην υπόθεση Altmark, τα εθνικά όργανα εφαρμογής προτιμούν να εφαρμόζουν εθνικά μέτρα που εξειδικεύουν τη συγκεκριμένη απόφαση,

όπως για παράδειγμα νόμους, υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους, οι οποίοι αποτυπώνουν τις επιταγές της Altmark.

ΜΕΡΟΣ Δ: ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Προκειμένου να εξασφαλίσει ασφάλεια δικαίου κατά τη χρηματοδότηση των ΥΓΟΣ και ίσους όρους ανταγωνισμού για όλες τις επιχειρήσεις στην ενιαία αγορά, η Επιτροπή εξέδωσε το 2005 τη «δέσμη μέτρων ΥΓΟΣ» ώστε να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί αντιστάθμιση δημόσιας υπηρεσίας υπό τη μορφή κρατικής ενίσχυσης για την εκπλήρωση αποστολής δημόσιας υπηρεσίας. Πιο συγκεκριμένα, η απόφαση προσδιορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η χορήγηση αντιστάθμισης δημόσιας υπηρεσίας είναι συμβιβάσιμη και απαλλάσσεται από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή, ενώ το πλαίσιο εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα εκτιμήσει τις υπόλοιπες αντισταθμίσεις δημόσιας υπηρεσίας που θα πρέπει να κοινοποιηθούν.

Οι προϋποθέσεις αυτές συνίστανται στην ύπαρξη πράξης ανάθεσης, η οποία περιέχει τον επακριβή και ορθό ορισμό της υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, τον ορισμό των παραμέτρων για τον υπολογισμό του κατάλληλου ποσού της αντιστάθμισης, την απουσία υπεραντιστάθμισης και τα εχέγγυα για την πρόληψη του ενδεχομένου υπεραντιστάθμισης.

Δ.1: ΑΝΑΘΕΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ:

7. Γνωρίζετε τις νομικές πράξεις (συμβάσεις, νόμους, παραχωρήσεις, κλπ.) που έχουν χρησιμοποιηθεί για την ανάθεση ΥΓΟΣ σε φορείς παροχής στον τομέα/περιφέρειά σας;

Ναι Όχι

Εάν ναι, προσδιορίσετε τις μορφές αυτών των νομικών πράξεων:

Η ανάθεση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας θα πρέπει να πραγματοποιείται ρητά, είτε μέσω σχετικής σύμβασης που θα περιγράφει επακριβώς σε τι ακριβώς συνίστανται οι υποχρεώσεις αυτές είτε μέσω μονομερούς πράξης που θα προβαίνει στην απαιτούμενη εξειδίκευση αυτών των υποχρεώσεων. Η σύμβαση μπορεί να είναι αποτέλεσμα διαγωνισμού ή να συνομολογείται κατόπιν απευθείας αναθέσεως. Η μονομερής πράξη θα είναι συνήθως ατομική διοικητική πράξη (διοικητική άδεια), αλλά δεν αποκλείεται να είναι και νόμος (π.χ. Ν. 2668/98 που αναθέτει την εκμετάλλευση του δημοσίου ταχυδρομικού δικτύου στον ΕΛΤΑ, άρθρο 8 του Ν. 2932/2001 για την επιδότηση δρομολογίων πλοίων γραμμής εσωτερικού) ή κανονιστική πράξη που στηρίζεται σε νομοθετική εξουσιοδότηση (π.χ. το προεδρικό διάταγμα 328/2000 που αναθέτει την διαχείριση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ).

8. Γνωρίζετε εάν η πράξη ανάθεσης, ή πιθανόν άλλη σχετική νομική βάση για τον τομέα/περιφέρειά σας ορίζει με ακρίβεια και σαφήνεια την προς ανάθεση ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου ✓

Εάν όχι ή εν μέρει, εξηγήστε και αναφέρατε παράδειγμα(τα):

9. Οι νομικές πράξεις που ενδεχομένως γνωρίζετε, περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία που ορίζει το άρθρο 4 της απόφασης, όπως:

- τη φύση και τη διάρκεια των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας: Ναι Όχι

- την επιχείρηση ή τις επιχειρήσεις και τη γεωγραφική περιοχή: Ναι Όχι

- τη φύση των αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων που έχουν ενδεχομένως παραχωρηθεί στην επιχείρηση:

Ναι Όχι

- τις παραμέτρους για τον υπολογισμό, τον έλεγχο και την αναθεώρηση της αντιστάθμισης;

Ναι Όχι

- τις ρυθμίσεις για την αποφυγή και την επιστροφή ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης:

Ναι Όχι

10. Νομίζετε ότι κάποια από τα στοιχεία αυτά παρουσιάζουν δυσκολίες;

Ναι ✓ Όχι

Αν ναι, εξηγήστε και αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα:

Η ρύθμιση για την αποφυγή υπεραντιστάθμισης είναι αναγκαίο να κινείται σε τέτοιο επίπεδο εξειδίκευσης που να περιλαμβάνει πολύπλοκους μαθηματικούς τύπους ή μήπως αρκεί η γενική – πλην όμως σαφής – περιγραφή των όρων και των προϋποθέσεων και η τεχνικοοικονομική ανάλυση να είναι δυνατόν να απολαμβάνει κάποιας ευελιξίας εντός του προδιαγεγραμμένου από τη σύμβαση πλαισίου;

Επιπλέον, σε περίπτωση που η ανάθεση υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας βαρύνει όλους τους δραστηριοποιούμενους στη σχετική αγορά, σύμφωνα με την νομολογία BUPA (T-289/03) δεν είναι απαραίτητη ξεχωριστή, ατομική πράξη αναθέσεως. Σε αυτήν την περίπτωση, η γενική πρόβλεψη των παραμέτρων υπολογισμού της αντιστάθμισης είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται απαρέγκλιτα για όλους του επιχειρηματίες ή μήπως είναι δυνατές μικρές διαφοροποιήσεις που θα συνεκτιμούν τα ατομικά χαρακτηριστικά εκάστης περιπτώσεως;

11. Συναντήσατε δυσκολίες όσον αφορά την έννοια της πράξης ανάθεσης από την άποψη των κρατικών ενισχύσεων και των κανόνων εσωτερικής αγοράς;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, εξηγήστε για ποιο λόγο, αναφέροντας, ενδεχομένως, συγκεκριμένα παραδείγματα:

Το πρόβλημα που ανακύπτει είναι η παράλληλη τήρηση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις σε συνδυασμό με το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις. Πιο συγκεκριμένα, τα προβλήματα γεννώνται από την έκφραση «με το μικρότερο για το κοινωνικό σύνολο κόστος».

12. Κρίνετε ότι η ανάθεση τοπικών ΥΓΟΣ, ιδίως κοινωνικού χαρακτήρα, έχουν δημιουργήσει ειδικές δυσκολίες;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, εξηγήστε για ποιο λόγο, αναφέροντας, ενδεχομένως, συγκεκριμένα παραδείγματα:

Είναι αλήθεια ότι το πλαίσιο ανάθεσης που απαιτεί η Altmark προϋποθέτει ικανή νομοτεχνική υποδομή και ταυτόχρονα οικονομικές μελέτες. Σε τοπικό επίπεδο είναι λίαν αμφίβολο αν ένας περιφερειακός Δήμος για παράδειγμα θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις της Altmark. Από την άλλη πλευρά, η πίεση της τοπικής κοινωνίας για παροχές κοινωνικού χαρακτήρα καθιστά την προοπτική χαρακτηρισμού της χρηματοδότησης των υπηρεσιών ως κρατικές ενισχύσεις προβληματική, ενόψει των αντιδράσεων που θα προκαλούνταν από ενδεχόμενη ανάκτηση των ενισχύσεων και τη συνακόλουθη δυσλειτουργία της ΥΓΟΣ.

Λ.2: ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ

Δ) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΥΓΟΣ

13. Συναντήσατε δυσκολίες όσον αφορά τον υπολογισμό του κόστους και των εσόδων που σχετίζονται με ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, μπορείτε να περιγράψετε τις δυσκολίες αυτές;

Σύμφωνα με την Απόφαση 2005/842 αν η επιχείρηση διαθέτει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα που συνδέονται με **άλλη** υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος από την οποία προκύπτουν κέρδη που υπερβαίνουν το εύλογο κέρδος, αυτά πρέπει να περιληφθούν στα έσοδά της. Κατά την οδηγία 2006/111/EK ωστόσο, επιβάλλεται η

τήρηση χωριστών λογαριασμών και βιβλίων για κάθε επιχειρησιακό κλάδο και για κάθε ΥΓΟΣ. Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα πώς είναι δυνατόν να συμβιβάζονται οι δύο αντικρουόμενες νομικές επιταγές, της Απόφασης και της Οδηγίας.

14. Πιο συγκεκριμένα, σε περίπτωση που εκπροσωπείτε επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται τόσο εντός όσο και εκτός του πεδίου ΥΓΟΣ, διατηρείτε ξεχωριστούς λογαριασμούς;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

15. Συναντήσατε δυσκολίες όσον αφορά τον διαχωρισμό των λογαριασμών;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, παρακαλείσθε να προσδιορίσετε:

Ερωτάται μέχρι ποίου βαθμού εξικνείται ο διαχωρισμός των λογαριασμών. Η λογιστική αυτοτέλεια των επιχειρήσεων μήπως έχει και την έννοια της περιουσιακής αυτοτέλειας; Δηλαδή, δανειστής ενός κλάδου συνδεδεμένων επιχειρήσεων μπορεί να ικανοποιηθεί από τα περιουσιακά στοιχεία του κλάδου που εξυπηρετεί ΥΓΟΣ ή μήπως κάτι τέτοιο ενέχει συγκεκριμένη σταυροειδή επιδότηση;

16. Καθοδηγήθηκαν οι φορείς παροχής δημόσιας υπηρεσίας ώστε να καταλείμουν σωστά τα κόστη και τα έσοδα και να αποφευχθεί η διεπιδότηση μεταξύ δραστηριοτήτων/κεφαλαίων όσον αφορά τις ΥΓΟΣ και δραστηριοτήτων/κεφαλαίων που δεν συνιστούν ΥΓΟΣ;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, είναι ευπρόσδεκτες οποιοσδήποτε λεπτομέρειες αυτής της καθοδήγησης:

17. Θεωρείτε ότι τα μεταβλητά και πάγια έξοδα που αναφέρονται στην απόφαση και το πλαίσιο είναι οι κατάλληλες κατηγορίες για την κατανομή των εξόδων μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, μπορείτε να εξηγήσετε για ποιο λόγο;

Κατά βάση τα κριτήρια αυτά είναι κατάλληλα. Δεν αποκλείεται όμως σε ορισμένες περιπτώσεις να αποδειχθούν ανεπαρκή. Για παράδειγμα, ορισμένα από τα λειτουργικά έξοδα επιχείρησης μεταφορών μπορεί να καταλογίζονται ως πάγια έξοδα της επιδοτούμενης ΥΓΟΣ. Τέτοια είναι π.χ. τα έξοδα φύλαξης του χώρου στάθμευσης (κοινού για οχήματα εκτελούντα επιδοτούμενα και μη δρομολόγια), των εξόδων

συντήρησης πλοίου που διενεργεί και μη επιδοτούμενα δρομολόγια κ.ο.κ.

18. Λαμβάνονται υπόψη ποιοτικά στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού της αντιστάθμισης;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

II) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΕΥΛΟΓΟ ΚΕΡΔΟΣ

Εάν γνωρίζετε παράδειγμα φορέα παροχής ΥΓΟΣ που έλαβε αντιστάθμιση δημόσιας υπηρεσίας,

19. Θα μπορούσατε:

- να αναφέρετε εάν η αντιστάθμιση αυτή περιείχε εύλογο κέρδος;

Ναι Όχι

- να αναφέρετε εάν το εύλογο κέρδος υπολογίστηκε βάσει του ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων, όπως προβλέπουν η απόφαση και το πλαίσιο;

Ναι Όχι

- Εάν το εύλογο κέρδος δεν υπολογίστηκε βάσει του ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων, εξηγήστε για ποιο λόγο εφαρμόστηκε διαφορετικό ποσοστό και αναφέρατε το ποσοστό που επιλέχθηκε:

20. Είχατε δυσκολίες να κατανοήσετε τι είναι «εύλογο» κέρδος;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, προσδιορίστε:

Αν το αποδοτέο κέρδος υπερβαίνει το μέσο ποσοστό που ισχύει στο σχετικό κλάδο τα τελευταία έτη, βρίσκεται όμως κάτω από τα κατώφλια κέρδους ορισμένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, το κέρδος αυτό αποκλείεται να θεωρηθεί «εύλογο»; Επιπλέον σε περίπτωση που δεν υπάρχουν επιχειρήσεις αντιστοίχου μεγέθους με την ανάδοχο ΥΓΟΣ, τότε πως θα υπολογισθεί το μέσο ποσοστό κέρδους; Αυτό θα αντληθεί από αγορές άλλων κρατών; Και σε καταφατική περίπτωση, κριτήριο θα καταστεί η μια και μόνη ενδεχομένως αγορά που προσομοιάζει με την επίμαχη ή μήπως το σύνολο των αγορών των Κρατών Μελών της Ένωσης, παράγοντας δηλαδή έναν ευρωπαϊκό μέσο όρο;

21. Γνωρίζετε ποιο είναι το μέσο ποσοστό απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων στον σχετικό τομέα;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, πως προσδιορίσατε το εύλογο κέρδος;

22. Ο υπολογισμός του εύλογου κέρδους στη δική σας συγκεκριμένη περίπτωση έλαβε υπόψη την αύξηση της παραγωγικότητας που πέτυχε ο πάροχος;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, εξηγήστε, και, ανάλογα με την περίπτωση, παραθέστε παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες ο υπολογισμός της αντιστάθμισης έλαβε υπόψη την αποτελεσματικότητα του παρόχου.

Δ.3: ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΕΡΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

23. Γνωρίζετε τους μηχανισμούς ελέγχου της υπεραντιστάθμισης που εφαρμόζονται στη χώρα σας;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, ο έλεγχος της απουσίας υπεραντιστάθμισης διενεργήθηκε από εξωτερικούς ελεγκτές;

Ναι Όχι

24. Γνωρίζετε περιπτώσεις υπεραντιστάθμισης;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, θα θέλαμε πληροφορίες όσον αφορά την επιστροφή:

25. Αντιμετωπίσατε δυσκολίες όσον αφορά τους κανόνες για την επιστροφή της υπεραντιστάθμισης;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, σε ποιες περιπτώσεις και για ποιο λόγο;

Αν η ανάκτηση οδηγεί την πάροχο ΥΓΟΣ σε χρεωκοπία, τότε υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να υπάρξει ένα κρίσιμο χρονικό διάστημα κατά το οποίο η προσφερόμενη υπηρεσία δεν θα προσφέρεται προς το καταναλωτικό κοινό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, πλήττεται η αρχή της συνεχούς λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας, η οποία εδράζεται στον πυρήνα της έννοιας της ΥΓΟΣ. Είναι λοιπόν αναγκαίο να προβλεφθούν τα εχέγγυα εκείνα που θα εξασφαλίζουν αδιάκοπη πρόσβαση των καταναλωτών σε μείζονος σημασίας τουλάχιστον ΥΓΟΣ.

Στο ίδιο μήκος κύματος, πρέπει να εξετασθεί και η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του άρθρου 11 του διαδικαστικού κανονισμού 659/1999, το οποίο προβλέπει ως ασφαλιστικό μέτρο για ενδεχόμενη μη κοινοποίηση το προσωρινό μέτρο της αναστολής και το προσωρινό μέτρο της αναζήτησης της ενίσχυσης.

Συνεπώς, όπου η ανάκτηση ή η αναστολή ή η προσωρινή αναζήτηση έχουν ως αποτέλεσμα τη διακύβευση της ομαλής προσφοράς της υπηρεσίας, η οποία είναι τόσο σημαντική ώστε να μην μπορεί να γίνει δεκτή έστω και προσωρινή διακοπή της (π.χ. υδροδότηση, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος) κάποιες εξαιρέσεις υπό το πρίσμα της 86 § 2 ΕΚ (ήδη 106 § 2 ΣΛΕΕ) θα πρέπει να προβλεφθούν.

26. Το άρθρο 6 της απόφασης ορίζει ότι όταν το ποσό της υπεραντιστάθμισης δεν υπερβαίνει το 10 % του ποσού της ετήσιας αντιστάθμισης, η εν λόγω υπεραντιστάθμιση μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη περίοδο και να αφαιρεθεί από το ποσό της αντιστάθμισης που οφείλεται για την περίοδο αυτή. Είχατε δυσκολίες με την εφαρμογή της διάταξης αυτής;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Αν ναι, εξηγήστε για ποιο λόγο:

Ερωτάται αν σε περίπτωση διαδοχικών υπεραντισταθμίσεων το ποσοστό 10% θα υπολογίζεται επί του κανονικού ποσού της ετήσιας αντιστάθμισης ή επί του ποσού που προκύπτει ύστερα από τη μεταφορά και αφαίρεση της προηγούμενης περιόδου. Αν για παράδειγμα τον πρώτο χρόνο η ετήσια αντιστάθμιση είναι 100 και παρέχεται όμως αποζημίωση 110, τότε τα 10 επιπλέον μεταφέρονται στο δεύτερο χρόνο. Αν λοιπόν στο δεύτερο χρόνο παρασχεθεί αποζημίωση 100 τότε το επίμαχο ποσοστό 10% θα υπολογισθεί επί της βάσης 100 που είναι η κανονική αντιστάθμιση και στη συνέχεια θα αφαιρεθούν τα 10 της προηγούμενης χρονιάς ($100+10\%$ του 100 μείον 10 = 100, οπότε το άρθρο 6 εφαρμόζεται κανονικά) ή θα υπολογισθεί επί της νέας βάσης ($100-10 = 90$) οπότε δεν χωρεί πλέον εφαρμογή του συγκεκριμένου άρθρου, διότι έτσι δικαιολογείται αποζημίωση το πολύ 99;

Α.4. ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Το άρθρο 7 της απόφασης προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να τηρούν όλα τα στοιχεία, τουλάχιστον επί 10 έτη, ώστε να είναι σε θέση η Επιτροπή να ελέγχει τη συμμόρφωση των αντισταθμίσεων με την απόφαση.

27. Υπάρχει στο κράτος μέλος σας τέτοιο σύστημα σχετικά με τις υπηρεσίες που ενδεχομένως σας αφορούν, και εάν ναι, το σύστημα αυτό εξασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις αυτές εκπληρώνονται;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

ΤΜΗΜΑ Ε: ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΓΟΣ

Η απόφαση εξαιρεί από την υποχρέωση κοινοποίησης αντισταθμίσεις δημόσιας υπηρεσίας κάτω από συγκεκριμένα όρια.

28. Εξηγήστε εάν είχατε δυσκολίες με την κατάταξη των αντισταθμίσεων στις ακόλουθες κατηγορίες:

– Αντισταθμίσεις με ετήσιο ύψος μικρότερο των 30 εκατομμυρίων EUR σε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο των 100 εκατομμυρίων EUR:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις σε νοσοκομεία:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις σε επιχειρήσεις κοινωνικής κατοικίας:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις για αεροπορικές συνδέσεις με νησιά με λιγότερους από 300 000 επιβάτες ετησίως:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις για ακτοπλοϊκές συνδέσεις με νησιά με λιγότερους από 300 000 επιβάτες ετησίως:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις για αεροδρόμια με λιγότερους από 1 000 000 επιβάτες ετησίως:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

– Αντισταθμίσεις για λιμάνια με λιγότερους από 300 000 επιβάτες ετησίως:

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

29. Τι είδη υπηρεσιών έχουν χρηματοδοτηθεί μέσω των αντισταθμίσεων δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα των νοσοκομείων;

Κυρίως φαρμακευτικές δαπάνες και έξοδα εργαστηριακών εξετάσεων, αλλά και αμιγώς ιατρική και νοσηλευτική περίθαλψη.

30. Τι είδη υπηρεσιών έχουν χρηματοδοτηθεί μέσω των αντισταθμίσεων δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα της κοινωνικής κατοικίας;

Ο θεσμός της κοινωνικής κατοικίας έχει σκοπό να παράσχει σε ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού τη δυνατότητα στέγασης. Η επιδότηση ενοικίου ανήκει σε αυτήν την κατηγορία, είτε παρέχεται στέγη απευθείας από το κράτος σε τιμές μισθώσεως χαμηλότερες από τις εμπορικές (βλ. π.χ. Ολλανδία, Σουηδία) είτε εκταμιεύεται κρατικό κονδύλι που παρέχεται απευθείας στους μισθωτές. Σπανιότερο είναι το φαινόμενο μεταβίβασης της κυριότητας κατοικιών που ανήκουν στο κράτος σε ιδιώτες υπό ευνοϊκούς όρους (χαμηλότοκα δάνεια, ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα κ.λπ.).

31. Νομίζετε ότι τα ανώτατα όρια που προβλέπονται στην απόφαση εξασφαλίζουν την απλούστευση και ταυτόχρονα την ορθή εφαρμογή;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, εξηγήστε για ποιο λόγο, αναφέροντας, ενδεχομένως, συγκεκριμένα παραδείγματα:

Η αριθμητική εισαγωγή ορίων δεν κρίνεται ορθή από πλευράς ουσιαστικής δικαιοσύνης. Με δεδομένο ότι χρηματικές ενισχύσεις κάτω από αυτά τα όρια δεν εκφεύγουν του χαρακτηρισμού ως κρατικής ενίσχυσης, αφού εξακολουθεί να θεωρείται ότι υπάρχει διατάραξη του εμπορίου, δεν δικαιολογείται η διαφοροποιημένη μεταχείριση δύο ενισχύσεων που ενδέχεται να διαφέρουν κατά ένα μόλις ευρώ.

Επιπλέον, ο κίνδυνος καταστρατηγήσεων δεν μπορεί να αποκλεισθεί. Μπορεί, για παράδειγμα, ορισμένη επιχείρηση να διασπασθεί φαινομενικά (νομικά και όχι οικονομικά) σε περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις προκειμένου να λαμβάνει η καθεμιά εξ αυτών ενισχύσεις που θα απολαμβάνουν του ευνοϊκού πλαισίου της Απόφασης.

32. Βάσει της εμπειρίας σας, τα ανώτατα όρια ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ειδικών κατηγοριών;

Ναι Όχι Εν μέρει

Ναι Όχι Εν μέρει

Ναι Όχι Εν μέρει

Εάν όχι ή εν μέρει, εξηγήστε ποια όρια δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αντίστοιχης κατηγορίας και για ποιο λόγο;

33. Κρίνετε ότι τα συνδυασμένα όρια των 30 εκατομμυρίων EUR του ποσού της αντιστάθμισης και των 100 εκατομμυρίων EUR του κύκλου εργασιών δημιουργούν δυσκολίες;

Ναι Όχι Εν μέρει

Εάν ναι, εξηγήστε εάν οι δυσκολίες αφορούν το συνδυασμό των εν λόγω ορίων, ένα από αυτά ή και τα δύο, και αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα:

34. Γνωρίζετε άλλα μέσα εκτός από τις αντισταθμίσεις δημόσιας υπηρεσίας (για παράδειγμα άμεση βοήθεια στους χρήστες, άμεση παροχή ΥΓΟΣ από το κράτος, κλπ), που χρησιμοποιούν οι δημόσιες αρχές για να προωθήσουν τις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, αναφέρατε κάθε είδους πληροφορία σχετικά με τα μέσα αυτά και τους τομείς στους οποίους χρησιμοποιούνται:

Οι τρόποι για παροχή υπηρεσιών κοινής ωφελείας είναι δύο. Είτε άμεση παροχή ΥΓΟΣ από το κράτος είτε από ιδιώτες με νομικό εγγυητή της κοινής ωφέλειας το κράτος. Συνδυασμός των δύο μοντέλων, δηλαδή συνύπαρξη κρατικής επιχείρησης και ιδιωτικών επιχειρήσεων, στις οποίες έχουν επιβληθεί υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, δεν αποκλείεται. Τέτοια περίπτωση θα μπορούσε να θεωρηθεί, για παράδειγμα, η Κρατική Τηλεόραση σε συνδυασμό με αυστηρά καθορισμένες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας που βαρύνουν ιδιωτικά κανάλια (π.χ. προβολή πολιτικών κομμάτων κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου κατά ορισμένο χρονικό διάστημα).

ΤΜΗΜΑ ΣΤ: ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

35. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, οι αρχές στις οποίες βασίζονται η απόφαση και το πλαίσιο (ιδίως η πράξη ανάθεσης και η απουσία υπεραντιστάθμισης) είναι οι κατάλληλες για να εξασφαλιστεί η ισότιμη μεταχείριση των φορέων παροχής ΥΓΟΣ και των εμπορικών παρόχων, και για να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και του ενδοκοινοτικού εμπορίου;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, εξηγήστε για ποιο λόγο:

Πρέπει να ληφθεί ότι τα κριτήρια αυτά εξασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό την ορθή λειτουργία του ανταγωνισμού. Ωστόσο, αν η ανάθεση γίνεται σε πάροχο που δεν είναι ικανός και αποτελεσματικός – παρά το γεγονός ότι δεν θα υπάρξει υπεραντιστάθμιση – ακόμη και η κανονική και ανάλογη αποζημίωσή του ενδέχεται να προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Όταν, για παράδειγμα, η αγορά εμφανίζει ολιγοπωλιακά στοιχεία, ο υποβάλλων προσφορά έχει τη δυνατότητα να μην δέχεται ανταγωνιστικές πιέσεις και

έτσι να αδιαφορεί για τυχόν περιορισμό του κόστους παροχής της δημόσιας υπηρεσίας, αφού αυτό θα επανορθωθεί από το κράτος. Συνεπώς, βάρος θα πρέπει να δοθεί στην ορθή εφαρμογή του δικαίου για της δημόσιες συμβάσεις, αφού το σχετικό πλαίσιο εξασφαλίζει την επιλογή κατάλληλων και ικανών παρόχων, με αποτέλεσμα η αντιστάθμιση να εμφανίζεται σε πολλές περιπτώσεις αχρείαστη, αφού η παροχή ΥΓΟΣ δεν είναι εξ ορισμού ζημιογόνα.

Πρέπει επίσης να παρατηρηθεί πως η συνεχής και μακροχρόνια ανάθεση της ΥΓΟΣ στην ίδια επιχείρηση προκαλεί πιθανές στρεβλώσεις, ακόμη και αν η αντιστάθμιση παραμένει αυστηρά ανάλογη. Η επιχείρηση πάροχος διατηρεί ένα σημαντικό τμήμα της αγοράς, αποκομίζοντας ένα πολύ σημαντικό μερίδιο από άυλα – πλην όμως οικονομικώς αποτιμητά – αγαθά. Η φήμη της, το goodwill, ο κύκλος της πελατείας της, της διασφαλίζουν μια ισχυρή θέση στην αγορά, μια ζωντανή διαφήμιση, που μπορεί να της αποφέρουν και πραγματικά έσοδα από αυξήσεις του τζίρου της σε όμορες εμπορικές εργασίες και δραστηριότητες. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο κυλιόμενης ανάθεσης της ΥΓΟΣ σε όσους παρόχους διαθέτουν τις σχετικές προδιαγραφές ή να εξεταστεί η προοπτική επιβολής υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σε όλους ή στους περισσότερους επιχειρηματίες της σχετικής αγοράς.

36. Στον τομέα/περιφέρειά σας, οι δημόσιες υπηρεσίες παρέχονται από διάφορους φορείς παροχής δημόσιας υπηρεσίας;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, μπορείτε να εξηγήσετε για ποιο λόγο;

37. Κρίνετε ότι στον τομέα/περιφέρειά σας, η παροχή δημόσιων υπηρεσιών δεν επηρεάζει καθόλου, ή όχι σε σημαντικό βαθμό, το ενδοκοινοτικό εμπόριο;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Αν ναι, εξηγήσατε για ποιο λόγο. Παρακαλείσθε να παραθέσετε συγκεκριμένα παραδείγματα για να τεκμηριώσετε τις απόψεις σας.

38. Κρίνετε ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων για τις αντισταθμίσεις δημόσιας υπηρεσίας ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της αγοράς ή άλλες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού;

Ναι Όχι Εν μέρει

Εάν ναι, σε ποιες περιπτώσεις και για ποιο λόγο;

Για να αποφευχθούν πιθανές στρεβλώσεις – βλ. απάντηση 35 – πρέπει να προσανατολισθεί η νομοθεσία προς κανόνες που θα αποτυπώνουν τις αρχές που διαπνέουν το νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις.

ΤΜΗΜΑ Ζ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

39. Γνωρίζετε εάν οι αρχές της χώρας σας έχουν συντάξει οδηγό για την εφαρμογή της απόφασης και του πλαισίου;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

40. Θεωρείτε χρήσιμο το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής σχετικά με τις [συχνές ερωτήσεις όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος](#);

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

41. Γνωρίζετε την ύπαρξη της [διαδραστικής υπηρεσίας πληροφόρησης](#) μέσω της οποίας μπορείτε να υποβάλλετε τις ερωτήσεις σας όσον αφορά την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις ΥΓΟΣ και στις ΚΥΓΣ;

Ναι Όχι Άνευ αντικειμένου

42. Στις περιπτώσεις που υποβάλατε ερώτηση στη [διαδραστική υπηρεσία πληροφόρησης](#) μείνατε ευχαριστημένοι με την υπηρεσία;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, μπορείτε να εξηγήσετε για ποιο λόγο;

43. Θεωρείτε ότι η ενημέρωση σχετικά με την απόφαση και το πλαίσιο είναι επαρκής και η εφαρμογή τους σωστή;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, αναφέρατε ποιοι ενδιαφερόμενοι δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι. Κατά τη γνώμη σας, που οφείλεται αυτό;

ΤΜΗΜΑ Η: ΔΙΑΦΟΡΑ

44. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, η απόφαση και το πλαίσιο έχουν επιτύχει την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της εκπλήρωσης της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας και της εξασφάλισης ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων και κρατών μελών στην ενιαία αγορά;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν όχι, εξηγήστε για ποιο λόγο, αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα:

Η θέσπιση νομοθεσίας, δηλαδή της Απόφασης 2005/842, εξεδόθη με νομική βάση το άρθρο 86 § 3 ΕΚ (ήδη 106 § 3 ΣΛΕΕ), ενώ το συγκεκριμένο άρθρο μπορεί να στηρίξει μόνο θέσπιση ερμηνευτικών κανόνων και εξειδίκευση υποχρεώσεων. Με την εν λόγω Απόφαση, όμως, εισάγεται πρωτότυπη νομοθεσία και ως εκ τούτου, είναι πιθανόν να τεθεί από κράτος μέλος ζήτημα προσβολής της, ως ερειδομένης επί ανεπαρκούς νομικής βάσης.

Επιπλέον, κάθε Απόφαση της Επιτροπής είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει. Σύμφωνα με το άρθρο 11 της εν λόγω Απόφασης, οι προβλέψεις της απευθύνονται στα κράτη μέλη. Υπάρχει, συνεπώς, μόνο έμμεση και αντανακλαστική δέσμευση των δικαιούχων ενισχύσεων, καθώς και των ανταγωνιστών τους.

45. Κρίνετε ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις ΥΓΟΣ δημιούργησαν δυσκολίες που δεν κάλυψαν οι προηγούμενες ερωτήσεις;

Ναι Όχι Εν μέρει Άνευ αντικειμένου

Εάν ναι, ή εν μέρει, μπορείτε να εξηγήσετε ποιοι κανόνες δημιούργησαν τις δυσκολίες αυτές και για ποιο λόγο, αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα;

Στην Απόφαση T-254/00 και T-270/00, το Πρωτοδικείο παρατήρησε πως, επειδή η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής είχε εκδοθεί αρκετά χρόνια πριν από την Altmark, θα ήταν σκόπιμο να εξετασθεί αν η γενική προσέγγιση της Επιτροπής είναι σύμφωνη με την ουσία των νομολογιακών κριτηρίων, έστω και αν αυτά δεν τηρούνται κατά γράμμα. Το πρόβλημα του διαχρονικού δικαίου μεγιστοποιείται αν αναλογισθούμε τις διαρκείς μεταστροφές της νομολογίας και τη συνεφελκόμενη ανασφάλεια δικαίου. Για το λόγο αυτό, η απουσία μεταβατικών διατάξεων στο νομοθετικό πακέτο που ρυθμίζει τις ενισχύσεις στις ΥΓΟΣ θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένα σημαντικό μειονέκτημα της νομοθεσίας.

46. Έχετε άλλες παρατηρήσεις;

Στην Λευκή Βίβλο του 2003 για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας η Επιτροπή παρατηρούσε ότι «ένα από τα καιρία ζητήματα που εγείρει το Πράσινο Βιβλίο αφορά την **ανάγκη οδηγίας-πλαισίου** για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας». Οι διαφοροποιήσεις στη χρηματοδότηση τομέων της οικονομίας που ρυθμίζονται από νομοθεσία της Ένωσης και τη χρηματοδότηση ΥΓΟΣ που διέπεται από το πλαίσιο ή την Απόφαση δεν είναι τόσο σημαντικές, ώστε να δικαιολογούν την ύπαρξη ενός πολυσύνθετου νομικού

πλαisiού. Η απλούστευση της νομοθεσίας θα επιλύσει πολλά ερμηνευτικά προβλήματα, θα καταστήσει την εφαρμογή των κανόνων ευχερέστερη, ενώ από την άλλη μεριά όλοι οι ανάδοχοι ΥΓΟΣ θα υπάγονται στους ίδιους κανόνες εμπεδώνοντας κατά τούτο, την αρχή της ισότητας. Εξάλλου, από το γεγονός π.χ. ότι οι θαλάσσιες, αεροπορικές και σιδηροδρομικές μεταφορές δεν είναι ευθέως ανταγωνιστικές μεταξύ τους, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στην ευρεία αγορά μεταφορών, αν ένας κλάδος μεταφορών υπάγεται σε ένα σύνολο κανόνων και άλλος σε διαφορετικό.

Ευχαριστούμε για τις απαντήσεις σας.